

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖABT DENEME SINAVI: YENİ TÜRK EDEBİYATI

Öğrenme Hedefi: Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği ÖABT formatında; Tanzimat'tan günümüze Yeni Türk Edebiyatı dönemleri, sanatçıları, eserleri ve edebi akımları hakkında bilgi düzeyini ölçme ve analiz etme.

TANZİMAT EDEBİYATI SORULARI

GEREKÇE VE ANAHTAR NOTLAR

GÜVEN (1-5)

1. Türk edebiyatında "noktalama işaretlerini kullanan ilk sanatçı" ve "ilk yerli tiyatro eserini yazan isim" aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Namık Kemal
- b) İbrahim Şinasi
- c) Ziya Paşa
- d) Ahmet Mithat Efendi
- e) Şemsettin Sami

Cevap: B

Şinasi, Şair Evlenmesi'nde noktalama işaretlerini ilk kez kullanmış ve Batılı anlamda ilk tiyatro örneğini vermiştir.

2. Tanzimat Dönemi'nde "Hürriyet Kasidesi" ve "Vatan Yahut Silistre" gibi eserleriyle vatan şairi olarak tanınan sanatçı kimdir?

- a) Ziya Paşa
- b) Recaizade Mahmut Ekrem
- c) Namık Kemal
- d) Muallim Naci
- e) Abdülhak Hamit Tarhan

Cevap: C

Namık Kemal, toplumsal faydayı ön plana çıkarmış, vatan ve hürriyet kavramlarını şiirimize sokmuş "Vatan Şairi"dir.

3. Sahra adlı eseriyle Türk edebiyatında ilk pastoral şiir örneğini veren "Şair-i Azam" unvanlı sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Muallim Naci
- b) Abdülhak Hamit Tarhan
- c) Sami Paşazade Sezai
- d) Nabizade Nazım
- e) Recaizade Mahmut Ekrem

Cevap: B

Abdülhak Hamit Tarhan, Sahra ile pastoral, Makber ile metafizik ürpertiye edebiyatımıza taşımış yenilikçi bir isimdir.

4. Türk edebiyatında ilk realist roman olarak kabul edilen "Araba Sevdası" adlı eser kime aittir?

- a) Ahmet Mithat Efendi
- b) Nabizade Nazım
- c) Recaizade Mahmut Ekrem
- d) Sami Paşazade Sezai
- e) Halit Ziya Uşaklıgil

Cevap: C

Recaizade Mahmut Ekrem, Araba Sevdası'nda Bihruz Bey karakteri üzerinden yanlış Batılılaşmayı ilk kez realist bir yaklaşımla işlemiştir.

SERVET-İ FÜNUN VE FECR-İ ATİ (SORU 5-8)

SERVET-İ FÜNUN VE FECR-İ ATİ

GEREKÇE VE ANAHTAR NOTLAR

GÜVEN (1-5)

5. Servet-i Fünun şiiirinin en büyük temsilcisi olan, "Sis" ve "Rübab-ı Şikeste" adlı eserlerin sahibi sanatçı hangisidir?

- a) Tefvik Fikret
- b) Cenap Şahabettin
- c) Süleyman Nazif
- d) Hüseyin Cahit Yalçın
- e) Ahmet İhsan Tokgöz

Cevap: A

Tefvik Fikret, Servet-i Fünun topluluğunun lideridir. "Sis" şiirinde İstanbul'u olumsuz bir perspektifle eleştirmiştir.

6. Türk edebiyatında Batılı anlamda ilk modern roman kabul edilen "Mai ve Siyah" kime aittir?

- a) Mehmet Rauf
- b) Halit Ziya Uşaklıgil
- c) Hüseyin Rahmi Gürpınar
- d) Ahmet Rasim
- e) Halide Edip Adıvar

Cevap: B

Halit Ziya Uşaklıgil, Mai ve Siyah ile Türk romanını teknik açıdan Batılı seviyeye ulaştıran en önemli isimdir.

7. "Elhan-ı Şita" (Kış Ezgileri) adlı ünlü şiiriyle tanınan ve sembolizmin müjdecisi olan Servet-i Fünun şairi kimdir?

- a) Tefvik Fikret
- b) Cenap Şahabettin
- c) Faik Ali Ozansoy
- d) Ahmet Haşim
- e) Ali Canip Yöntem

Cevap: B

Cenap Şahabettin, müziği ve imgeyi ön planda tutan şiirleriyle Türk sembolizminin en önemli hazırlayıcılarından biridir.

8. Fecr-i Ati topluluğunun en sadık üyesi olan ve "Şiir Hakkında Bazı Mülâhazalar" makalesiyle poetikasını açıklayan sanatçı kimdir?

- a) Tahsin Nahit
- b) Emin Bülent Serdaroğlu
- c) Ahmet Haşim
- d) Yakup Kadri
- e) Hamdullah Suphi

Cevap: C

Ahmet Haşim, saf (öz) şiir anlayışının öncüsüdür. "Şiir duyulmak içindir" ilkesiyle hareket etmiştir.

MİLLİ EDEBİYAT DÖNEMİ (SORU 9-12)

MİLLİ EDEBİYAT DÖNEMİ

GEREKÇE VE ANAHTAR NOTLAR

GÜVEN (1-5)

9. 1911'de Selanik'te yayımlanan "Genç Kalemler" dergisindeki "Yeni Lisan" makalesi hangi dönemin başlangıcı kabul edilir?

- a) Tanzimat
- b) Servet-i Fünun
- c) Milli Edebiyat
- d) Cumhuriyet
- e) Yedi Meşaleciler

Cevap: C

Ömer Seyfettin ve arkadaşları tarafından yazılan Yeni Lisan makalesi, dilde sadeleşmeyi hedefleyen Milli Edebiyat'ın manifestosudur.

10. "Yaban" adlı romanında Kurtuluş Savaşı yıllarındaki köylü-aydın çatışmasını işleyen sanatçımız aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- b) Reşat Nuri Güntekin
- c) Halide Edip Adıvar
- d) Falih Rifki Atay
- e) Refik Halit Karay

Cevap: A

Yakup Kadri, Yaban romanında bir Anadolu köyündeki aydın ve köylü arasındaki derin kopukluğu başarıyla yansıtmıştır.

11. Türk edebiyatında "Safahat" adlı dev eseriyle tanınan ve dini lirizmi şiirine taşıyan sanatçı kimdir?

- a) Ziya Gökalp
- b) Mehmet Akif Ersoy
- c) Yahya Kemal Beyatlı
- d) Necip Fazıl
- e) Tevfik Fikret

Cevap: B

Mehmet Akif Ersoy, "Halkın sesini" manzumeye döken ve İslamcı bir perspektifle eser veren bağımsız bir sanatçıdır.

12. "Ok" şiiri dışındaki tüm şiirlerini aruz ölçüsüyle yazan, İstanbul ve tarih sevgisiyle bilinen neo-klasik şair kimdir?

- a) Yahya Kemal Beyatlı
- b) Ahmet Haşim
- c) Faruk Nafiz Çamlıbel
- d) Cahit Sıtkı Tarancı
- e) Fazıl Hüsnü Dağlarca

Cevap: A

Yahya Kemal, Türk edebiyatında geçmişi modern bir sesle yeniden canlandıran neo-klasizmin en önemli temsilcisidir.

muratvuranlar.com

CUMHURİYET DÖNEMİ ŞİİRİ (SORU 13-16)

CUMHURİYET DÖNEMİ ŞİİRİ

GEREKÇE VE ANAHTAR NOTLAR

GÜVEN (1-5)

13. Faruk Nafiz Çamlıbel'in öncülüğünde, Milli Edebiyat zevkini sürdüren ve hece ölçüsünü savunan topluluk hangisidir?

- a) Yedi Meşaleciler
- b) Garipçiler
- c) Beş Hececiler
- d) İkinci Yeni
- e) Hisarcılar

Cevap: C

Beş Hececiler, Anadolu gerçeğini ve yurt sevgisini hece ölçüsüyle şiirimize taşıyan ilk Cumhuriyet kuşağı topluluğudur.

14. "Huzur" adlı romanında Mümtaz ve Nuran aşkı çevresinde Doğu-Batı çatışmasını işleyen sanatçı kimdir?

- a) Peyami Safa
- b) Ahmet Hamdi Tanpınar
- c) Tarık Buğra
- d) Abdülhak Şinasi Hisar
- e) Kemal Tahir

Cevap: B

Tanpınar, Huzur romanında estetik, musiki ve zaman kavramlarını bireyin iç dünyasıyla harmanlamıştır.

15. Şiiri süsten, sanatlı söyleyişten ve ölçü-uyaktan kurtarıp "sıradan insanı" anlatan Birinci Yeni akımı hangisidir?

- a) Garip Akımı
- b) Mavi Akımı
- c) Hisarcılar
- d) İkinci Yeni
- e) Toplumcu Gerçekçilik

Cevap: A

Orhan Veli, Melih Cevdet ve Oktay Rifat tarafından kurulan Garip akımı, Türk şiirinde büyük bir ihtilal yapmıştır.

16. "835 Satır" adlı eseriyle edebiyatımıza fütürizmi ve toplumcu gerçekçiliği getiren dünya çapındaki şairimiz kimdir?

- a) Attila İlhan
- b) Ahmet Arif
- c) Nazım Hikmet Ran
- d) Enver Gökçe
- e) Rifat Ilgaz

Cevap: C

Nazım Hikmet, serbest nazımın öncüsü olmuş, ideolojik ve toplumsal konuları şiire güçlü bir sesle taşımıştır.

CUMHURİYET DÖNEMİ ROMAN VE HİKAYE (SORU 17-20)

CUMHURİYET DÖNEMİ ROMAN VE HİKAYE

GEREKÇE VE ANAHTAR NOTLAR

GÜVEN (1-5)

17. Psikolojik romanın zirvesi kabul edilen ve bir gencin hastalık psikolojisini anlatan "Dokuzuncu Hariciye Koğuşu" kime aittir?

- a) Samiha Ayverdi
- b) Peyami Safa
- c) Ahmet Hamdi Tanpınar
- d) Tarık Buğra
- e) Mustafa Kutlu

Cevap: B

Peyami Safa, bireyin iç dünyasını, ruhsal çöküntülerini ve psikolojik tahlillerini romanın merkezine koyan usta bir yazardır.

18. Şiirde imgeye ağırlık veren, dili alışılmamış bağdaştırmalarla zenginleşiren "Ece Ayhan, Edip Cansever" gibi isimlerin dahil olduğu akım nedir?

- a) Garip
- b) Mavi
- c) İkinci Yeni
- d) Toplumcu Gerçekçilik
- e) Hisar

Cevap: C

İkinci Yeni, soyutlamaya ve anlam kapallığına dayanarak Türk şiirine yepyeni bir imge dünyası getirmiştir.

19. Garip akımına karşı çıkan, "Mavi" dergisi etrafında toplanan ve "Ben Sana Mecburum" şiiriyle efsaneleşen şair kimdir?

- a) Attila İlhan
- b) Orhan Pamuk
- c) Cemal Süreya
- d) Turgut Uyar
- e) Sezai Karakoç

Cevap: A

Attila İlhan, toplumsal gerçekçilik ile bireyselliği sentezleyen, kendine has üslubu olan çok yönlü bir sanatçıdır.

20. "Kaldırımlar" şairi olarak bilinen, mistik ve metafizik yönü ağır basan "Çile" adlı şiir kitabının yazarı sanatçı kimdir?

- a) Sezai Karakoç
- b) Necip Fazıl Kısakürek
- c) Cahit Zarifoğlu
- d) Erdem Bayazıt
- e) İsmet Özel

Cevap: B

Necip Fazıl, modern Türk şiirinde "Öz Şiir" anlayışını mistik bir derinlikle ve mükemmel bir teknikle temsil etmiştir.

muratvuranlar.com

MODERNİZM VE POSTMODERNİZM (SORU 21-24)

MODERNİZM VE POSTMODERNİZM

GEREKÇE VE ANAHTAR NOTLAR

GÜVEN (1-5)

21. Türk edebiyatında postmodernizmin öncüsü kabul edilen ve "Tutunamayanlar" romanıyla çığır açan yazarımız kimdir?

- a) Yusuf Atılgan
- b) Oğuz Atay
- c) Orhan Pamuk
- d) Bilge Karasu
- e) Latife Tekin

Cevap: B

Oğuz Atay, Tutunamayanlar ile Türk romanında teknik, üslup ve içerik bakımından devrim yapmış postmodern bir klasiklerdir.

22. Nobel Edebiyat Ödülü sahibi olan, "Kara Kitap" ve "Benim Adım Kırmızı" gibi eserleriyle tanınan yazarımız hangisidir?

- a) Yaşar Kemal
- b) Orhan Pamuk
- c) Elif Şafak
- d) Hasan Ali Toptaş
- e) İhsan Oktay Anar

Cevap: B

Orhan Pamuk, postmodern roman tekniklerini kullanarak Türk edebiyatını dünya çapında temsil eden ödüllü bir yazardır.

23. "Fikrimin İnce Gülü" ve "Ölmeye Yatmak" gibi eserleriyle Cumhuriyet dönemi Türk romanında önemli bir yer tutan kadın yazar kimdir?

- a) Leyla Erbil
- b) Adalet Ağaoğlu
- c) Tomris Uyar
- d) Sevgi Soysal
- e) Tezer Özlü

Cevap: B

Adalet Ağaoğlu, eserlerinde iç konuşma ve bilinç akışı gibi teknikleri kullanarak toplumsal değişimi ve bireyi başarıyla işlemiştir.

24. "Semaver" ve "Sarnıç" kitaplarıyla tanınan, Burgazada ve deniz insanlarını hikayelerinin merkezine alan modernist yazar kimdir?

- a) Memduh Şevket Esendal
- b) Sait Faik Abasıyanık
- c) Sabahattin Ali
- d) Haldun Taner
- e) Tarkan Dursun K.

Cevap: B

Sait Faik, durum hikayeciliğinin (Çehov tarzı) Türk edebiyatındaki en büyük ustası ve modern anlatının öncüsüdür.

muratvuranlar.com

YENİ TÜRK EDEBİYATI: GENEL DEĞERLENDİRME

GENEL DEĞERLENDİRME

GEREKÇE VE ANAHTAR NOTLAR

GÜVEN (1-5)

25. "Müzik her şeyden önce müzik..." dizesiyle şiirde ahenk ve ritmi savunan, Yeni Türk Edebiyatı'nı derinden etkileyen Batılı akım hangisidir?

- a) Klasizm
- b) Romantizm
- c) Sembolizm
- d) Realizm
- e) Natüralizm

Cevap: C

Sembolizm; Ahmet Haşim, Cenap Şahabettin ve Tanpınar gibi isimleri etkileyerek modern Türk şiirinin estetik temelini oluşturmuştur.

muratvuranlar.com